

رنگ سرخ پنجشنبه‌ها در تقویم تبریزها/طرحی که می‌تواند به سود همه باشد

طرح دوروزه شدن تعطیلات آخر هفته در شهرهای ایران از جمله تبریز، برخلاف باورهایی که وجود دارد، نه تنها برای اقتصاد مضر نیست بلکه طرحی سبز برای محیط زیست و روح و روان افراد به شمار می‌آید.

طرح دوروزه شدن تعطیلات آخر هفته در شهرهای ایران از جمله تبریز، برخلاف باورهایی که وجود دارد، نه تنها برای اقتصاد مضر نیست بلکه طرحی سبز برای محیط زیست و روح و روان افراد به شمار می‌آید.

خبرگزاری مهر، گروه استان‌ها &ndash؛ بهنام عبداللهی: عصر چهارشنبه موقع خداحافظی از هم دیگر می‌توانیم بگوییم «تعطیلات آخر هفته خوبی داشته باشید»؛ اگر پنجشنبه در تمام هفته‌های تقویم رنگ قرمز بگیرد.

مثل تهران که چندین سال است به جای تعطیلی آخر هفته، تعطیلات آخر هفته را تجربه می‌کند. اینکه چه قدر ساکنان پایتخت ایران تعطیلات آخر هفته خوب یا بدی را پشت سر می‌گذارند به بحث و بررسی‌های بیش‌تری نیاز دارد اما آنچه شهروندان تهرانی می‌گویند، ترافیک کم‌تر و آنچه مسئولان می‌گویند مصرف کم‌تر انرژی، مهم‌ترین عایدی تعطیلی پنجشنبه‌هاست.

اگر تهران را در نظر بگیریم، سایر شهرهای بزرگ ایران یک روز تعطیلی را در هر هفته تجربه می‌کنند و به همین ترتیب ایران در کنار بوتان و نپال، جزو ۳ کشور دنیاست که تعطیلات پایان هفته یک روزه دارد.

برخلاف باورهایی که بین افکار عمومی وجود دارد و به رغم تعطیلات مناسبی متعددی که در تقویم ایران وجود دارد، کارکنان ایرانی یک ماه کم‌تر از میانگین جهانی به تعطیلات می‌روند.

محسن پوررضایی، یک جامعه‌شناس معتقد است که «تعطیلات آخر هفته» یا آنچه در زبان خارجی با عنوان «ویک اند» از آن یاد می‌شود در ایران وجود ندارد و آنچه هست، صرفاً سرکار نرفتن است.

او به خبرنگار مهر توضیح می‌دهد که علت این موضوع، از طرفی یک روزه بودن تعطیلات آخر هفته در بیش‌تر شهرهای کشور و از طرفی نداشتن برنامه مناسب برای گذران اوقات فراغت در خانواده‌های ایرانی است.

پوررضایی می‌گوید: برای مثال اگر در تبریز پنجشنبه‌ها هم به تعطیلات آخر هفته اضافه شود، خانواده‌ها می‌توانند برنامه‌ای مناسب تدارک ببینند درحالی که یک روزه بودن تعطیلی آخر هفته باعث می‌شود بیش‌تر افراد زمان در اختیار خود را به خواب و استراحت بیش‌تر صرف کنند.

پنجشنبه‌هایی که در عمل بی‌اثر است

کارمندان و کارکنان دولتی که بیش‌تر امورات شان را با هماهنگی مرکز (تهران) انجام می‌دهند، می‌گویند پنجشنبه‌ها به جهت تعطیلی ادارات در تهران، عملاً نمی‌توانند کارهای اثربخشی داشته باشند و امورات جاری را صورت بدهند. آن‌ها همچنین معتقدند که تعطیلی پنجشنبه‌ها از مصرف بی‌رویه انرژی به ویژه در فصل تابستان جلوگیری می‌کند.

اما بخش خصوصی و فعالان اقتصادی این گونه فکر نمی‌کنند. آن‌ها نگران هستند که تعطیلی پنجشنبه‌ها به اقتصاد صدمه وارد کند. علیرضا بخشی، یک فعال اقتصادی در تبریز به خبرنگار می‌گوید: شرکت ما با دوشیفت کاری در روز و عدم تعطیلی در روزهای جمعه، آنطور که باید سوددهی داشته باشد ندارد، ادارات دولتی چگونه با ۵ روز کاری در هفته می‌خواهند اثربخش باشند؟

نادر قاضی‌پور، نماینده مردم آذربایجان غربی در مجلس شورای اسلامی هم معتقد است که تعطیلی پنجشنبه‌ها به ضرر اقتصاد کشور است. او می‌گوید: در چند سال گذشته وزارت خانه‌ها، مراکز قضائی و به تبعیت از آن برخی ادارات در تهران روزهای پنجشنبه تعطیل هستند ولی تعطیلی سراسری کشور در پنجشنبه‌ها با توجه به شرایط فعلی به هیچ وجه به نفع اقتصاد کشور نیست.

اما با وجود تردیدها نسبت به اثر اقتصادی این تغییر، تجربه نشان داده با دوروزه شدن تعطیلات، اقتصاد از محل افزایش بهره‌وری و تحریک بخش‌هایی چون گردشگری منتفع خواهد شد.

برای مثال تبریزی‌ها در تعطیلات آخر هفته‌شان با سفرهای درون‌شهری یا درون‌استانی بخش‌های مختلف تفریحی، رفاهی و گردشگری از جمله بازار را فعال‌تر می‌کنند.

اما با وجود تردیدها نسبت به اثر اقتصادی این تغییر، تجربه نشان داده با دوروزه شدن تعطیلات، اقتصاد از محل افزایش بهره‌وری و تحریک بخش‌هایی چون گردشگری منتفع خواهد شد.

مجلس شورای اسلامی چندسال است که موضوع تعطیلی پنجشنبه‌ها را بررسی می‌کند. طرح دوروزه شدن تعطیلات از سال ۱۳۹۵ در کشور مطرح شده است. با این وجود به نظر می‌رسد ساکنان بهارستان و پاستور نتوانسته‌اند طی این سه سال بر موانع ذهنی دو روزه شدن تعطیلات غلبه کنند. نگاه به روند زمانی «مدیریت تعطیلات» در کشورهای مختلف نشان می‌دهد که بسیاری از کشورها از مدت‌ها پیش متوجه چربش‌آثار سو دوروزه شدن تعطیلات بر هزینه‌های آن شده‌اند به نحوی که در حال حاضر ایران، بوتان و نپال تنها کشورهایی هستند که تعطیلات پایان هفته یک روزه دارند.

یکی از باورهای نادرستی که باعث تعلل در این موضوع شده، تعدد تعطیلات مناسبتی و ترس از شناخته شدن ایران به «کشور تعطیلات» است. این در حالی است که بررسی‌ها نشان می‌دهد با وجود تفاوت ۱۵ روزه میان تعطیلات مناسبتی در ایران و میانگین تعطیلات مناسبتی در دنیا، به علت یک روزه بودن تعطیلات در ایران بر خلاف کشورهای دیگر، مجموع تعداد روزهای سرخ تقویم در ایران در حدود یک ماه کمتر از صفحات سرخ رنگ تقویم اکثر قریب به اتفاق کشورهای دنیا است.

از طرفی دیگر کاهش ساعات کاری در روزهای پنجشنبه در عمل هیچ فایده‌ای برای مردم و کارکنان نداشته است. همه کارکنان برای حضور در محل کار خود از وسیله حمل و نقل استفاده می‌کنند، نمی‌توانند برای تمام روز خود برنامه تفریحی تدارک ببینند و بر کارهایی که انجام می‌دهند تمرکز کافی ندارند.

سال گذشته در روزهایی که هوای تبریز به شکل نگران‌کننده‌ای آلوده بود، استاندار سابق آذربایجان شرقی پیشنهاد تعطیلی پنجشنبه‌ها را مطرح کرد و خواست که ابعاد این موضوع به شکلی کارشناسانه بررسی شود.

مجید خدابخش در جلسه کارگروه کاهش آلودگی هوای تبریز گفته بود: پیشنهاد تعطیلی ادارات و مدارس در روزهای پنجشنبه باید بررسی شود تا مزایا و معایب این تصمیم مشخص شود.

اصلاح الگوی پراکنش تعطیلات در سایه تعطیلی پنجشنبه‌ها

اصلاح الگوی پراکنش تعطیلات، از دیگر مزایای تعطیلات دوروزه آخر هفته است. یکی از عواملی که باعث می‌شود در تعطیلات مناسبتی همچون تعطیلات سال نو یا تعطیلات عید فطر ترافیک شدیدی در جاده‌های کشور حاکم شود و تصادف‌های مرگ‌باری رخ بدهد، همان نبودن وقت مناسب برای سفر در دیگر روزهای سال است.

در کنار همه این موارد، اثرات روانی تعطیلات آخر هفته غیرقابل انکار است. جعفر بهروزی، یک روانشناس و استاد دانشگاه به خبرنگار مهر می‌گوید: افراد طبیعتاً به ازای ساعت‌ها و روزهایی که کار می‌کنند، به ساعت‌ها و روزهایی نیاز دارند که استراحت کنند و جسم و روح خود را برای آغاز دوباره کار آماده بسازند.

او معتقد است که یکی از عواملی که باعث می‌شود کارمندان ایرانی به ناکارآمدی محکوم شوند، همان نداشتن اوقات فراغت و تفریحات مناسب برای بازسازی روحیه‌شان است. بهروزی می‌گوید: اگرچه برخی معتقدند کارمندان در اداره کارهای سنگین و فیزیکی انجام نمی‌دهند اما روح و روان انسان زمانی آرامش پیدا می‌کند که در محل کار حضور نداشته باشد.

نمایندگان مجلس شورای اسلامی، در اواخر اردیبهشت ماه سال جاری طرحی را که خواستار تعطیلی روز پنج‌شنبه در تمامی مراکز اداری و قضائی بود به هیأت رئیسه مجلس تقدیم کردند. طراحان این پیشنهاد درصدد بودند با توجه به

تعطیلی مراکز قضائی، مجلس و بخش عمده ای از نظام اداری و آموزشی پایتخت در روز پنج شنبه، تعطیلی ششمین روز هفته را به سایر استان ها و شهرستان ها هم تعمیم دهند. همچنین نمایندگان در نظر داشتند تا با همسان سازی ساعات کاری در شهرستان ها با تهران، با بسط ساعات پایان ادارات در روزهای شنبه تا چهارشنبه ساعات کار هفتگی در ادارات دولتی را در سطح ۴۴ ساعت حفظ کنند.

اینکه کشور ما در جمع سه کشوری قرار دارد که تعطیلات آخر هفته یک روزه دارند اما از لحاظ اقتصادی حتی در جمع ۲۰ کشور برتر اقتصادی جهان هم نیست؛ به طور زیادی مشخص می کند که توجه به کیفیت ساعات کار به جای کمیت آن، می تواند کارسازتر باشد. شاید به همین خاطر است که در سال های اخیر کشورهای توسعه یافته در پی سه روزه شدن تعطیلات آخر هفته شان هستند.